

COLUMN

MENNO TAMMINGA

Waar is dat feestje?
Dáár is dat feestje

De meest summere 'analyse' van de eurocrisis stond jaren geleden op de opniepagina van de *Wall Street Journal*. De twee meest kwetsbare eurolanden, zo was de redenering, zijn Portugal en Griekenland. Zij hadden geen enkele onderneming bij de 500 grootste bedrijven ter wereld. Een simpele redenering, zeker, maar eentje die hout snijdt. Het gros van de export en import van producten en diensten vindt plaats binnen multinationale ondernemingen. Denk aan de iPhone die met componenten en technologie uit de hele wereld in China wordt geproduceerd en vanuit de VS wordt verkocht. Het ontbreken van een wereldbedrijf zegt alles over het karakter van de Griekse economie. Dit is geen exportkampioen à la Nederland of Duitsland. De Griekse economie is totaal naar binnen gekeerd", zei Tom de Bruijn zaterdag in *Het Financieel Dagblad*. Hij help vanaf 2011, toen de Griekse schulden crisis al Europese migraine was, een speciale missie om het Griekse openbaar bestuur op orde te krijgen. De Bruijn in het FD: Griekse „mensen vertrouwen geen grote verbanden, dus er zijn nauwelijks grote bedrijven."

Accepteer het ondenkbare:
Griekenland zonder euro en
wij een knal voor onze kop

Wat is de toekomst van deze introverte, agrarische en op toerisme ingestelde economie als deelnemer in de eurozone? De politieke discussie wordt versmald tot schuldsanering: hoeveel en wanneer? Het zal niet genoeg helpen. Schuldsanering is een kortstondig feestje. Het verzekert premier Tsipras van herverkiezing, maar de opvolgers van ministers van Financiën als Dijsselbloem en Schäuble zitten met de kater. De schuld(en)vraag komt gewoon terug. Schuldsanering lost niks op als niet ook de groei kracht van de economie een bijna magische impuls krijgt. Alleen met extra groei blijven de Grieken hun schulden de baas, ook als die op kosten van de europartners zijn gesaneerd. Waar moet die bijna magische groei zonder exportmachine en met een vergrijzende samenleving vandaan komen? Nederland heeft al de grootste moeite om uit te stuppelen hoe het, zonder gaswinsten, over tien jaar zijn geld verdient. De Griekse overheid kan ingewikkelde vraagstukken, zoals het opzetten van een functionerende belastingdienst niet aan, zei De Bruijn in het FD.

Zonder geloofwaardig uitzicht op extra groei is de schuldenlast van Griekenland onhoudbaar. Dat punt maakte het IMF vorige week in zijn advies voor schuldwijsschelding en een nieuw reddingsplan. Omdat de gunstige economische vooruitzichten door de regering Tsipras zijn verprut, zijn de schulden een muilensteen. Niet andersom. Op deze voet doorgaan is zinloos. De brief van die strekking van VVD lid Frits Bolkestein vanochtend in de *Volkskrant* is me uit het hart gegrepen. Accepteer het ondenkbare. Schrap 60 procent van de Griekse schuld. Dan zit je op de waarde die de markt eraan geeft. De Griekse banken zijn feitelijk plat. Als de komende dagen geen euro's meer uit de geldautomaten komen, zal Griekenland een parallel betaalmiddel moeten invoeren. Zo slaapt de Gxelt binnen. De eurozonelanden krijgen dan door hun verliezen op de Griekse leningen een kapitale knal voor hun kop. Zij moeten hun relatie opnieuw ijken. Samen verder? Of wil nog iemand uitstappen? Griekenland zelf riskeert nieuwe economische krimp. Maar het land moet in de Europese Unie blijven. Kredieten van de Europese Investeringsbank voor hun infrastructuur blijven dan bijvoorbeeld beschikbaar. Duitse politici noemen een Europese humanitaire hulpactie om de sociale gevolgen van de crisis te bestrijden inmiddels vanzelfsprekend. Dat is ook solidariteit. Help de Grieken de Gxelt door.

Menno Tamminga schrijft op deze plaats elke dinsdag over ondernemingsbeleid en economie